

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดในโครงการรับจ้างเลี้ยงในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนจำนวน 82 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกร

1. เพศ เกษตรกรร้อยละ 72.0 เป็นเพศชาย และร้อยละ 28.0 เป็นเพศหญิง
2. อายุ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 37.8 มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 45.26 ปี
3. ระดับการศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 29.3 จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาปีที่ 4
4. ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัท เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทเฉลี่ย 7.49 ปี โดยเกษตรกรมีประสบการณ์สูงสุดเท่ากับ 24 ปี
5. รายได้รวมก่อนหักค่าใช้จ่ายของครอบครัวในรอบ 1 ปี เกษตรกรมีรายได้รวมก่อนหักค่าใช้จ่ายของครอบครัวในรอบ 1 ปี (ทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร) เฉลี่ย 168,641.46 บาท/ปี โดยเกษตรกรร้อยละ 39.2 มีรายได้รวมต่ำกว่า 100,000 บาท/ปี
6. จำนวนไก่เนื้อต่อรุ่นที่เลี้ยงทั้งหมดในฟาร์ม จำนวนไก่เนื้อต่อรุ่นที่เกษตรกรเลี้ยงทั้งหมดในฟาร์มเฉลี่ย 6,976.51 ตัว
7. มูลค่าของโรงเรือน และอุปกรณ์การเลี้ยงไก่เนื้อ มูลค่าของโรงเรือน และอุปกรณ์การเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรเฉลี่ย 612,436.59 บาท โดยร้อยละ 42.7 มูลค่าของโรงเรือน และอุปกรณ์การเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรน้อยกว่า 500,000 บาท
8. การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่สัตวบาลของบริษัท เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 63.4 มีการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่สัตวบาลของบริษัทระหว่าง 4 – 6 ครั้ง/เดือน โดยเกษตรกรมีการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่สัตวบาลของบริษัทเฉลี่ย 4.46 ครั้ง/เดือน
9. การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ของทางราชการ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 56.1

มีการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ของทางราชการระหว่าง 1 – 3 ครั้ง/ปี โดยเกษตรกรมีการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ของทางราชการเฉลี่ย 2.68 ครั้ง/ปี

10. จำนวนครั้งของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อประเภทหนังสือพิมพ์ในรอบ 1 ปี เกษตรร้อยละ 59.8 ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อประเภทหนังสือพิมพ์ในรอบ 1 ปี โดยเกษตรกรได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อประเภทหนังสือพิมพ์ในรอบ 1 ปีเฉลี่ย 2.89 ครั้ง/ปี

11. จำนวนครั้งของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อประเภทนิตยสาร-วารสารในรอบ 1 ปี เกษตรร้อยละ 73.2 ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อประเภทนิตยสาร-วารสารในรอบ 1 ปี โดยเกษตรกรได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อประเภทนิตยสาร-วารสารในรอบ 1 ปีเฉลี่ย 1.23 ครั้ง/ปี

12. จำนวนครั้งของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อเอกสารในรอบ 1 ปี เกษตรร้อยละ 51.2 ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อประเภทเอกสารในรอบ 1 ปี โดยเกษตรกรได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อเอกสารในรอบ 1 ปีเฉลี่ย 2.43 ครั้ง/ปี

ข้อมูลด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

1. ความรู้ ในคะแนนเต็ม 1.00 คะแนน เกษตรกรมีคะแนนความรู้เฉลี่ย 0.85 คะแนน ซึ่งถือว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับสูง

จากความรู้ข้างต้นเป็นความรู้ในด้านการใช้อุปกรณ์ต่างๆในโรงเรือนปิด 0.96 คะแนน ความรู้ในด้านการจัดการการเลี้ยงไก่เนื้อตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเข้าลูกไก่จนถึงจับไก่ใหญ่ 0.77 คะแนน และความรู้ในด้านสุขศาสตร์สัตว์การป้องกันโรคและการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มไก่เนื้อ 0.90 คะแนน

จากการวิเคราะห์ความรู้ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความรู้ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรมีความรู้ในระดับสูง คือ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 คะแนน แต่ความรู้ในด้านการจัดการการเลี้ยงไก่เนื้อตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเข้าลูกไก่จนถึงจับไก่ใหญ่จะมีคะแนนต่ำที่สุด คือ 0.77 คะแนน

2. ทักษะ ในคะแนนเต็ม 3 คะแนน เกษตรกรมีทักษะเฉลี่ย 2.665 ถือว่าเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

เมื่อแยกออกเป็นทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดปิด และทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับความพึงพอใจในอาชีพเลี้ยงไก่เนื้อ มีคะแนนเท่ากับ 2.677 และ 2.642 คะแนน ตามลำดับ เป็นคะแนนที่อยู่ระหว่าง 2.34 – 3.00 ซึ่งเป็นทัศนคติที่ดีของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

3. การปฏิบัติ ในคะแนนเต็ม 3 คะแนน เกษตรกรมีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 2.283 ถือว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติกลางๆ ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

เมื่อแยกออกเป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงและการจัดการต่างๆ มีคะแนนเท่ากับ 2.403 คะแนน ถือว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติที่ดี และการให้คะแนนการปฏิบัติที่ผู้วิจัยตัดสินมีคะแนนเท่ากับ 2.008 คะแนน ซึ่งถือว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติกลางๆ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้อุทิศ และ การปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ อุทิศ และ การปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

จากการใช้สถิติ t-test พบว่า ความรู้ อุทิศ และ การปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้อุทิศในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

จากการใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ความรู้ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร มีค่าเท่ากับ $.660 + .0087$ คูณด้วย (จำนวนครั้งในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อจากเอกสาร) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่มีจำนวนครั้งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อจากเอกสารมากจะมีความรู้ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับทัศนคติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

จากการใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับทัศนคติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร และสามารถอธิบายได้ว่าข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กันกับทัศนคติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด

จากการใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า การปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร มีค่าเท่ากับ $1.896 + .031$ คุณด้วย (ระดับการศึกษา) $+ .168$ คุณด้วย (รายได้รวมของครอบครัว) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่ระดับการศึกษาสูงจะมีการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดดีมาก และเกษตรกรที่มีรายได้รวมของครอบครัวสูงจะมีการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดที่ดีมากด้วย

ปัญหาและความต้องการในการเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร

1. ปัญหาต่างๆ ที่เกษตรกรพบในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด ปัญหาที่เกษตรกรพบมากที่สุด มี 6 ประเด็นคือ

- ปัญหาขาดแคลนเงินทุน พบร้อยละ 76.8
- ปัญหาผลการเลี้ยงไม่ดี พบร้อยละ 46.3
- ปัญหาเจ้าหน้าที่สัตวบาลจากบริษัทมีจำนวนน้อย พบร้อยละ 29.3
- ปัญหาลูกไก่ไม่มีคุณภาพ พบร้อยละ 25.6
- ปัญหาระยะพักเล้านานเกินไปทำให้สูญเสียรายได้ พบร้อยละ 24.4
- ปัญหาไก่เนื้อในฟาร์มเป็นโรคบ่อยครั้ง พบร้อยละ 23.2

2. ความต้องการได้รับความช่วยเหลือของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด ความต้องการที่เกษตรกรต้องการมากที่สุดมี 6 ประเด็นคือ

- ความต้องการให้ลูกไก่ที่มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าเดิม พบร้อยละ 43.9
- ความต้องการได้รับการอุดหนุนเงินทุนในการเลี้ยงไก่เนื้อจากทางราชการ พบร้อยละ 41.5
- ความต้องการรายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อมากขึ้นกว่าเดิม พบร้อยละ 36.6
- ความต้องการมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ พบร้อยละ 36.6
- ความต้องการอาหารไก่เนื้อที่มีคุณภาพมากขึ้น พบร้อยละ 25.6
- ความต้องการอยากให้ทางราชการมาดูแลความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อใกล้ชิดมากกว่านี้ พบร้อยละ 25.6

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ของเกษตรกรแบบ โรงเรือนปิดในโครงการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อ ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของการเลี้ยงไก่เนื้อแบบ โรงเรือนปิด ของเกษตรกรในโครงการรับจ้างเลี้ยง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบ โรงเรือนปิด ตลอดจนศึกษา ปัญหา อุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบ โรงเรือนปิด ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ความรู้ จากการศึกษาพบว่า ความรู้ในการเลี้ยง ไก่เนื้อแบบ โรงเรือนปิดของเกษตรกรอยู่ในระดับสูง เมื่อแบ่งออกเป็นความรู้ในด้านการใช้อุปกรณ์ต่างๆในโรงเรือนปิด ความรู้ในด้านการจัดการการเลี้ยงไก่เนื้อตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเข้าลูกไก่จนถึงจับไก่ใหญ่ และความรู้ในด้านสุขศาสตร์สัตว์การป้องกันโรคและการจัดการสิ่งแวดล้อมในฟาร์มไก่เนื้อ พบว่าความรู้ในด้านการจัดการการเลี้ยงไก่เนื้อมีความเหมาะสมที่สุด ซึ่งมีบางข้อที่เกษตรกรมีความรู้ น้อยหรือได้คะแนนต่ำมาก คือ เรื่องความเร็วลมที่เหมาะสมในโรงเรือนช่วงไก่อายุ 30 วันขึ้นไป เรื่องจำนวนครั้งต่อวันในการให้อาหารลูกไก่ 7 วันแรก และเรื่อง การเปิดผ้าม่านในขณะที่เลี้ยงไก่ จะเห็นได้ว่าความรู้ที่เกษตรกรได้คะแนนต่ำนั้นจะส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของไก่เนื้อเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการส่งเสริมให้ ความรู้แก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพก็ควรส่งเสริมให้ ความรู้เฉพาะด้านการจัดการการเลี้ยงไก่เนื้อตั้งแต่การเตรียม โรงเรือน การเข้าลูกไก่จนถึงจับไก่ใหญ่จะเหมาะสมที่สุด

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความถี่ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด พบว่า จำนวนครั้งในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อจากเอกสารมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร แสดงว่า เกษตรกรที่มีจำนวนครั้งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อจากเอกสารมากจะมีความถี่ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดมาก หรือเกษตรกรที่มีจำนวนครั้งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อจากเอกสารน้อยก็จะมีความถี่ในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดน้อยตามไปด้วย

โดยเอกสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อส่วนใหญ่จะเป็นของบริษัทซึ่งเป็นผู้จัดทำ และนำออกเผยแพร่แก่เกษตรกร โดยผ่านเจ้าหน้าที่สัถวาบาลของบริษัท (ตัวเอกสารปรากฏในภาคผนวกหน้า 103) จากที่ผู้วิจัยได้สอบถามจากเจ้าหน้าที่สัถวาบาลของบริษัทก็ทราบว่าบริษัทได้จัดทำเอกสารเผยแพร่แก่เกษตรกรเป็นประจำ คือ ประมาณ 4 – 5 ครั้ง/ปี แต่เกษตรกรส่วนใหญ่มักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษาทำความเข้าใจในความรู้ที่ได้จากเอกสารดังกล่าวเท่าใดนัก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะการขาดความน่าสนใจในเนื้อหาของเอกสาร หรือปัญหาเฉพาะตัวบุคคลในการรับข่าวสาร เช่น ความไม่ถนัดในการอ่านหนังสือ เป็นต้น

ฉะนั้นแนวทางแก้ไขอาจทำได้โดยเน้นความหลากหลายของสื่อที่อ่านทำความเข้าใจง่าย เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ การ์ตูน ใบปลิวเอกสาร เอกสารเย็บเล่ม เป็นต้น ส่วนแนวทางแก้ไขความไม่ถนัดในการอ่านหนังสือก็อาจจะผลิตสื่อที่เน้นรูปภาพแทนการอ่านข้อความตัวอักษรเพื่อให้ง่ายในการทำความเข้าใจ รวมถึงการอบรมเจ้าหน้าที่สัถวาบาลของบริษัทที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารมากยิ่งขึ้น

ทัศนคติ จากการศึกษาพบว่า ทัศนคติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรเป็นทัศนคติที่ดี เมื่อแบ่งออกเป็นทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด และทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับความพึงพอใจในอาชีพเลี้ยงไก่เนื้อพบว่าเกษตรกรมีทัศนคติที่ดี ซึ่งมีคะแนนใกล้เคียงกัน แต่ก็มีบางข้อที่เกษตรกรตอบได้คะแนนน้อยและเป็นทัศนคติที่ไม่ดี คือ เรื่องการคิดว่าเจ้าหน้าที่สัถวาบาลเท่านั้นเป็นผู้ที่ทำให้การเลี้ยงไก่ประสบความสำเร็จ เรื่องทุกคนที่ทำงานในฟาร์มต้องใช้อุปกรณ์ในการเลี้ยงเป็น และเรื่องความต้องการให้ลูกหลานสืบทอดการเลี้ยงไก่เนื้อ ซึ่งทัศนคติดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขเพื่อเกษตรกรจะได้เลี้ยงไก่เนื้อให้ประสบความสำเร็จต่อไป

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับทัศนคติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร

การปฏิบัติ จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรอยู่ในระดับกลางๆ เมื่อแบ่งออกเป็น การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงและการจัดการต่างๆ และการให้คะแนนการปฏิบัติที่ผู้วิจัยตัดสิน มีคะแนนซึ่งถือว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติที่ดี และมีการปฏิบัติกลางๆ ตามลำดับ ในด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงและการจัดการต่างๆ มีบางข้อที่เกษตรกรได้คะแนนน้อยหรือปฏิบัติไม่เหมาะสมค่อนข้างมาก คือเรื่องการทำบัญชีฟาร์ม และเรื่องการจัดการกับไก่ตายในฟาร์ม ส่วนด้านการให้คะแนนการปฏิบัติที่ผู้วิจัยตัดสิน เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมต่างๆภายในฟาร์มมีผู้ปฏิบัติไม่เหมาะสมมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้รวมของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร แสดงว่า เกษตรกรที่ระดับการศึกษาสูงจะมีการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดที่ดี และเกษตรกรที่มีรายได้รวมสูงจะมีการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดที่ดีด้วย

จากวิเคราะห์ (ตารางที่ 4) พบว่า เกษตรกรยังมีระดับการศึกษาต่ำ คือ จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในการที่จะเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดให้ประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้งานวัสดุอุปกรณ์ต่างๆในการเลี้ยง และต้องหมั่นค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา เมื่อเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีระดับการศึกษาที่ต่ำอยู่ก็จะเป็นอุปสรรคสำคัญที่จะทำให้อาชีพเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรประสบความสำเร็จ ดังนั้นหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ และเอกชนควรสนับสนุนด้านการศึกษาแก่เกษตรกร โดยอาจเน้นการศึกษานอกระบบ เช่น การศึกษานอกโรงเรียน และอาจจะเป็นการศึกษาเฉพาะทางที่เกี่ยวกับการทำการเกษตรด้วย

รายได้รวมของครอบครัวก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด แสดงให้เห็นว่า ถ้าเกษตรกรมีรายได้รวมของครอบครัวสูงก็จะมีเงินทุนในการสร้างโรงเรือนที่มาตรฐานรวมถึงอุปกรณ์การเลี้ยงต่างๆเต็มประสิทธิภาพในการเลี้ยง ซึ่งประกอบกับเกษตรกรที่มีรายได้รวมสูงอาจเลี้ยงไก่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้ทุ่มเท และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สัตวบาลส่งเสริมของบริษัทดีกว่าเกษตรกรที่มีเงินลงทุนต่ำ เมื่อเป็นเช่นนั้นการแก้ไขสำหรับเกษตรกรที่เลี้ยงไก่อยู่แล้วจะเป็นเรื่องยากเพราะรายได้รวมของครอบครัว

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมาจากรายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อซึ่งมักจะมีรายได้ค่อนข้างน้อย ฉะนั้น ในการรับเกษตรกรรายใหม่เข้ามาเลี้ยงไก่เนื้อ บริษัทควรจะต้องคัดเลือกเกษตรกรที่มีเงินทุนค่อนข้างมาก หรือรายได้รวมของครอบครัวค่อนข้างมาก ซึ่งอาจจะทำให้การปฏิบัติในการเลี้ยงไก่เนื้อดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ของเกษตรกรแบบโรงเรือนปิดในโครงการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อ ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ผู้วิจัยขอเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

1. ในการตรวจสอบความเร็วลมในโรงเรือนเป็นสิ่งจำเป็น ที่เจ้าหน้าที่สัตวบาลต้องให้คำแนะนำแก่เกษตรกร เพราะถ้าเกษตรกรเปิดพัดลมระบายอากาศในโรงเรือนไม่เพียงพออาจส่งผลให้เกิดความร้อนและกลิ่นแอมโมเนีย ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสมรรถภาพการผลิตของไก่เนื้อ
2. การให้อาหารลูกไก่ในระยะ 7 วันแรก เจ้าหน้าที่สัตวบาลควรให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เพราะลูกไก่ระยะดังกล่าวเป็นระยะที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ต้องการสารอาหารสูง ถ้าดูแลไก่ในช่วงระยะนี้ไม่ดีอาจส่งผลไปยังการเจริญเติบโตของไก่ระยะต่อไปได้ เช่น ไก่กระแจะรีน น้ำหนักไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น
3. มีเกษตรกรบางส่วนที่คิดว่าเจ้าหน้าที่สัตวบาลเท่านั้นเป็นผู้ที่ทำให้การเลี้ยงไก่เนื้อประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นทัศนคติที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างยิ่ง เพราะในการเลี้ยงไก่ให้ดีได้นั้นควรที่จะขึ้นอยู่กับตัวของเกษตรกรเองมากกว่า
4. เกษตรกรบางส่วนไม่เห็นด้วยกับการให้ความรู้แก่บุคคลอื่นที่ทำงานในฟาร์ม เช่น คนงานเลี้ยงไก่ ซึ่งเป็นทัศนคติที่ควรได้รับการแก้ไข เพราะการทำงานในระบบโรงเรือนปิดที่มีอุปกรณ์ซับซ้อน ถ้ามีเพียงคนใดคนหนึ่งมีความรู้เข้าใจวิธีการทำงานเพียงคนเดียว และในกรณีคนๆนั้นไม่ได้อยู่ที่ฟาร์มในขณะที่ระบบดังกล่าวขัดข้อง อาจได้รับการแก้ไขไม่ทันการณ์และเกิดผลเสียหายร้ายแรงกับฟาร์มไก่ได้
5. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิดส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ำ ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมต่างๆ อาจเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ดังนั้นการส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรควรใช้วิธีการและสื่อการส่งเสริมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับได้ง่ายขึ้นตามไปด้วย
6. ในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนจึงควรจัดให้มีการศึกษานอกโรงเรียน หรือศึกษาผู้ใหญ่ และอาจเน้นความรู้ในด้านการทำการเกษตรให้มากขึ้นด้วย

7. ในการรับเกษตรกรรายใหม่เข้ามาเลี้ยงไก่เนื้อ บริษัทควรจะต้องคัดเลือกเกษตรกรที่มีเงินทุนค่อนข้างมาก หรือรายได้รวมของครอบครัวค่อนข้างมาก ซึ่งจะช่วยให้ประสิทธิภาพในการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรดีขึ้นมากกว่าเกษตรกรที่มีเงินทุน หรือรายได้รวมของครอบครัวค่อนข้างน้อย

8. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการทำบัญชีฟาร์ม โดยเฉพาะบัญชีรายรับรายจ่าย หรือมีการทำแต่ทำอย่างไม่สม่ำเสมอ จึงควรมีการส่งเสริมอย่างจริงจังให้เกษตรกรเห็นถึงประโยชน์ของการทำบัญชีฟาร์ม ทั้งนี้เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงผลการเลี้ยงของตัวเองเกษตรกรเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

9. การจัดการไก่ตายในฟาร์มมีเกษตรกรยังปฏิบัติไม่เหมาะสมค่อนข้างมาก คือ นำไปบริโภคหรือให้สัตว์เลี้ยงกิน เอาไปขายให้พ่อค้า เป็นต้น จึงควรมีการส่งเสริมอย่างจริงจังให้เกษตรกรเห็นถึงผลที่จะตามมาและอาจจะก่อให้เกิดโรคระบาดตามมาได้ถ้าหากไม่กำจัดอย่างถูกวิธี ซึ่งการกำจัดอย่างถูกวิธีจะต้องนำไปเผาหรือฝังให้ไกลจากฟาร์ม

10. เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาขาดแคลนเงินทุน ซึ่งการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนแบบปิดต้องใช้เงินลงทุนในการสร้างโรงเรือนและอุปกรณ์ค่อนข้างสูง และต้องมีค่าใช้จ่ายอื่นอีก ได้แก่ ค่าไฟ ค่าน้ำ และค่าสึกหรอของอุปกรณ์ ฉะนั้นหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะภาครัฐควรจะต้องแก้ไขปัญหาโดยการจัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนแบบปิดของเกษตรกรขึ้นมาโดยเฉพาะ

11. เกษตรกรบางส่วนมีปัญหาผลการเลี้ยงไม่ดี ซึ่งได้แก่ อัตราการเจริญเติบโต และน้ำหนักสุดท้ายก่อนจับไก่ขายไม่ดี ทำให้ผลตอบแทนในการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรค่อนข้างน้อยตามไปด้วย ฉะนั้นควรมีการส่งเสริมอย่างจริงจังให้เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญในการเลี้ยงไก่เนื้อ ซึ่งอาจใช้สื่อในการส่งเสริมหลายอย่างๆร่วมกัน ได้แก่ การฝึกอบรม การพาไปดูงานเกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อที่ประสบผลสำเร็จ การจัดตั้งกลุ่มระหว่างเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การสาธิตการเลี้ยง การให้ความรู้ทางเอกสาร รวมถึงการอบรมเจ้าหน้าที่สัตวบาลให้มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ซึ่งมีความหนาแน่นในการเลี้ยงไก่เนื้อค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ การเลี้ยงในเขตภาคกลางหรือภาคตะวันออกที่มีความหนาแน่นในการเลี้ยงมากกว่า ซึ่งถ้าหากได้มีการวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะทำการวิจัยในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่หนาแน่นจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะเกษตรกรในโครงการรับจ้างเลี้ยง จึงควรที่จะวิจัยเกษตรกรที่เลี้ยงแบบประกันราคาหรือเลี้ยงแบบอิสระเปรียบเทียบกับ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

3. เนื่องจากเกษตรกรในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นเกษตรกรที่มีสัญญาผูกพันกับบริษัท ฉะนั้นก่อนทำการวิจัยจึงจำเป็นต้องขออนุญาตการทำวิจัยจากบริษัทเสียก่อน เพื่อให้ งานวิจัยราบรื่นไปด้วยดี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved